

In Memoriam Christopher Bovis

A közbeszerzési piaci szereplők számára széles körben ismert Christopher Bovis, a Hull egyetem professzorának neve. A professzor, aki szívesen jött Kelet-Közép Európába, a szakember, aki mindenkit meghallgatott és az előadó, aki tömegeket bilincsel le történeteivel, az összefüggések más megvilágításával.

Bovis professzor először egy közbeszerzési korrupciós mérőrendszerről szóló nemzetközi pályázat kapcsán csatlakozott egy magyar konzorciumhoz, amikor megkértük őt, segítse szakmai pályázatunkat azzal, hogy részt vesz benne. Kérdés nélkül igent mondott, segített, támogatott minket és amikor második helyezést értünk el, gratulált nekünk, bátorságot öntött kis csapatunkba. A 2014-es irányelvek megszületésével egyre aktívabb lett kapcsolata a hazai közbeszerzőkkel. Néhány évvel később 2015-ben itthon nemzetközi konferenciát szerveztünk, ahová első hívásunkra eljött és kiváló előadást tartott. Az előadás mellett egy kisebb beszélgetésre is elhívtuk a Corvinus Egyetemre őt. Neves hazai ügyvédek, közbeszerzési szakértők előtt beszélt az európai szabályozás megújulásának akadályairól. Őszinte volt és partnerként kezelte minket. Hosszú évek teltek el, számtalan esetben járt hazánkban, legutóbb a Közbeszerzési Hatóság konferenciáján 2024-ben. A fejlődő országok szakembereit egyenlő partnerként kezelte, vitapartnereit tisztelte, eleganciája és visszafogottsága, jellegzetes megjelenése összetéveszthetlenné tette. Hiszen ő volt Bovis professzor.

Szeretett hivatkozni az Európai Bíróság legfrissebb döntéseire, számtalan izgalmas történetet illesztett előadásaiba, végtelen mennyiségű tapasztalatát becsatornázza szemináriumaiba, képes volt a legérdektelenebb témákat is kiszínesíteni. Volt egy nagyon kedves szófordulata: "ne nyissuk ki Pandora szelencéjét". Ezt a fordulatot számtalanszor hallottam tőle és titokban már vártam, hogy egy adott pillanatban elővegye és mondjon valamit, amin biztos elmosolyodnak a jelenlévők.

Számtalan kutató köszönheti karrierjét Bovis professzornak, és nagyon sok Ph. D. hallgatót támogatott disszertációja elkészítésében. Legutóbb egy szaúd-arábiai védelemre hívott meg, ahol egy lebilincselő beszélgetést folytattunk egy bátor és innovatív disszertáció írójával, aki korrupciós kérdéseket vizsgált anyaországában. Számolni sem tudom, hány és hány hallgatójával találkoztam életemben, vagy beszéltem velük, hiszen a professzor megmozgatta a kapcsolatrendszerét, ha egy hallgatónak segíteni kellett.

Amikor meghívott, hogy az általa szerkesztett könyvbe írjak, ötleteket adott, soha nem kritizálta a munkát. Mindig segített és nagyon nagy szabadságot adott annak, aki dolgozott vele. Az European Procurement and Public Private Partnership főszerkesztőjeként azonnal támogatott egy különkiadást, ami egy fiatal kutatókat megszólító közbeszerzési konferencia legérdekesebb publikációit tartalmazta és amihez külön gratulált néhány hónapja, hiszen a közös munka eredménye egy igazi nemzetközi közbeszerzési case study csokor lett, Afrikától Ázsiáig, Európától Amerikáig 2025-ben. Értéket teremtett és értékelte mások munkáját.

Őt nyelvet beszélt az angol mellett, Kanadában élt és találta meg nyugalmát. Meghatározó nemzetközi szereplő volt. Számtalanszor körbepölyt a földet, mindenhol járt és megosztotta tudását. Keresett nemzetközi PPP-szakértő volt, kormányok és nemzetközi szervezetek tanácsadója és a közbeszerzés megújításának szószólója, az interdiszciplinaritás bajnoka. Jogászként az üzleti életben dolgozott, érzéke volt hozzá, figyelemmel kísérte a legnagyobb projekteket a világon, képes volt összefüggéseket találni az ázsiai támogatási rendszerek és az európai közbeszerzési ajánlattevők között.

Családját, barátait, kollégáit váratlanul érte halálhíre. Olyan úrt hagyott maga mögött, amit nem lehet pótolni. Egy intézmény volt, olyan ember, aki mindig rendelkezésre áll. Számon tartotta kollégái gyermekeinek nevét, mindig kérdezett a családról, politikai viszonyokról, a helyi közbeszerzési vezetőkről. Érteni szeretete volna a világot, ahová érkezett és ahonnan ment tovább, hiszen majdnem mindig úton volt. Ez az út 2025. augusztus 26-án véget ért.

Dr. Tátrai Tünde
egyetemi tanár
Budapesti Corvinus Egyetem